

REAKCIÓS FELJEGYZÉSEK

Szilvay Gergely: *Káoszról kozmosz: reakciós gondolatok.*

MCC Press, Budapest, 2023. 522 oldal, 5450 Ft

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy ifjúkonzervatív nemzedék. Illetve most is van. Csak már nem vagyunk olyan ifjak. Az eltelt időre azonban érdemes reflektálni, és nemrég 2023. évi 3. lapszámában a *Kommentár* pontosan ezt is tette. E nemzedék – a mi nemzedékünk – munkáját és annak eredményeit nem kell sem túl-, sem alulbecsülni. Az bizonyos, hogy médiumok és intézmények születtek a részvételükkel, és számos képviselőjük saját jogán neves publicista, véleményvezér lett a magyar közéletben. Az is bizonyos, hogy közéjük tartozik Szilvay Gergely is. Kollégánk, barátunk, sors- és harcostársunk. E sorok írójának több mint tíz éve van alkalmja szerkeszteni Szilvay Gergely Mandineren megjelenő írásait: együtt fejlődtünk, együtt változtunk, együtt reflektáltunk a körülöttünk folyamatosan alakuló valóságra. Úgy is, hogy nem feltétlenül gondoljuk száz százalékgig ugyanazt a világról, és ez így is van rendjén.

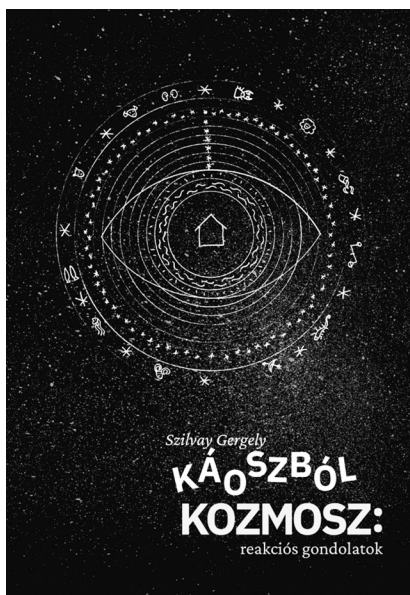
Szilvay Gergelyből egy van: a saját útját járja, a saját eszmerendszerét építi fel, saját nézeteit képviseli nagyszámú írásaiban, köteteiben és nyilvános vitáiban is. Mert nem fél a vitáktól, az is bizonyos. **A most megjelent *Káoszról kozmosz: reakciós gondolatok* összegyűjtött, válogatott publicisztikák, amik 2009 és 2023 között láttak napvilágot,** nagyrészt a Mandineren, illetve a Konzervatórium és a *Magyar Nemzet* felületein. Több mint ötszáz oldalnyi időutazás ez a kötet a legközelebbi múltba, az elmúlt másfél évtized állandóan forrongó magyar közéleti vitáiba, és a nemzetköziesbe is. Szilvay Gergely munkássága kapcsán mindkét terület fontos. Sőt, bizonyos értelemben a nemzetközi, globális közéleti és kulturális, kultúrharcos vitákban való részvétel, illetve azok bemutatása a magyar közönség számára volt mindig is a fő csapásirány a szerző számára. Jól tudjuk: nagyon sokan voltak és vannak, akiknek a látótere a magyar

glóbusz határáig terjed az örök belmagyar árkok mindkét oldalán; ők e szellemi horizontokkal be is érték, s meg is éltek belőle. Szilvay Gergelynek viszont pont a magyar glóbuszon túl kezdődik az igazi érdeklődési köre, miközben nem feledkezik meg a legmagyarabb kulturális szféráról, a népi hagyományokról sem, sőt ez adja számára azt a szellemileg és lelkiileg tápláló gyökérzetet, aminek segítségével stabilan helyt áll a közéleti, ideológiai vitákban s belátja a nagyvilág folya-

matait, arról jól megalapozott, erősen érvelő véleményeket formálva. Mégis, a szerző univerzalizmusa a legmeghatározóbb jellemző, ami nem elválasztható eredendő szellemi identitásától, a katolicizmustól. Annak is az ősi, eredetibb és tradicionálisabb vonulatától, melynek egyik legnevesebb mai, fiatalabb nemzedékekhez tartozó képviselője. E katolicizmushoz kapcsolódik konzervativizmusa is – tehát nem egy kereszténységtől függetlenített konzervativizmus az ő alapvető szellemisége, ami meg is határozza nézetrendszerét. Ezek a támpontok, saját szellemi várának bástyái azonban azt is biztosítják, hogy érveit, álláspontjait

ne a napi bel- vagy külpolitikai események, pitiáner hétköznapi ügyek és azok várható fogadtatásai határozzák meg. Ebből eredően szívesen és büszkén vállal fel népszerűtlen, megosztó, progresszív ellenfelei által nyilván elavultnak tartott nézeteket.

Röviden: Szilvay Gergely reakciós – és ezt határozottan vállalja. Erről szól munkássága, és így ismerhetjük meg őt a mostani publicisztikai gyűjtemény írsain keresztül is. *Előkészületek a restaurációhoz* – szól a kötethez írt előszava címe, mely előszó így kezdődik: „Reakciós indulat, ellenforradalmi késztetés, konzervatív gondolat – talán így lehetne jellemezni az e kötetben összegyűjtött írások közös inspirációját.” Szilvay később így folytatja: „Vállalt szempontrendszerem és

világnézetem pedig jobboldali és konzervatív, reakciós és ellenforradalmi, ha tetszik, restauratív.”

De mi ellen is lehet és kell lázadni, milyen akciókra érkezzenek reakcióink, s mit is kellene restaurálni? Nos, a kötet címét megfordítva és a lehető legnagyobb szavakat használva: a Kozmoszból Káoszt csináló erők ellen kell fellépni, amik az idők kezdete és az emberiség története során ott működtek köztünk, fölöttünk, alattunk – és bennünk. Közösségeinkben és egyéni szinten egyaránt. A káoszcsinálók és a rendet teremteni kívánók közötti konfliktus mintha soha nem tudna véget érni: ez az emberi történelem dialektikája. Hol az előbbiek, hol az utóbbiak kerekednek felül, ez igaz; de minden erőviszony csak átmeneti, térben és időben partikuláris, rövidke pillanatkép az évezredek nagy folyamáról. Az viszont bizonyos, hogy ha mai világunk egészét nézzük, akkor a káoszcsinálók, a széthajlító momentumát éljük most, és sajnos éppen a mi nyugati civilizációnkban. S amíg korábban „csak” társadalmi osztályokat és a régi politikai rendet akarták szétzúzni, addig mostanra társadalmaink alapegysége, a család, sőt legalapvetőbb emberképünk szétverése van napirenden. Ennek az észlelése és az ellene való fellépés az egyik legfontosabb feladat, mondhatni életparancs mindazok számára, akik a józan ész nevében és bevett hagyományaink védelmében lépnek fel, legyen szó mára konzervatívnak számító klasszikus liberálisokról, keresztény-konzervatívokról, harcos vagy éppen szelíd jobboldaliakról. A káoszcsináló folyamatok legújabb hullámának, a – jobb megnevezés híján – *woke*-nak nevezett törekvések egyik első hazai bemutatója és leleplezője nem más volt, mint Szilvay Gergely. A *Mandiner* hasábjain már egy évtizede (!) rendszeresen cikkezett az akkor még nyugati elitegyetemek hóbortos túlkapásainak, vicces szubkultúráinak tűnő újprogresszív, *woke* törekvésekről. De ami akkor még South Parkba való humoralapanyagnak tűnt, az alig tíz év alatt felfalta a legtöbb nyugati ország közéletét, sarokba szorította a helyi jobboldalt, és legfájóbb, legveszélyesebb eredményként átformálta a legfiatalabb nemzedékek gondolkodását. Szilvay Gergely tehát egy évtizede hallatja a hangját, figyelmeztet e kötetben is újraközölt cikkeiben az új „haladók” mesterkedéseire. Ma már sokan meghallják ezt a figyelmeztetést, legalább Magyarországon, legalább a jobboldalon.

A szerző e kötetben megjelent publicisztikaiban – és számos egyéb megszólalásában is – nem tesz mást, mint – saját szavait idézve, „aprópénzre váltja” eszméit. Vagyis az univerzális rendből és kőpillér erősegű keresztény-konzervatív világnézetéből kiindulva értelmezi ország-világ folyamatait, akár az apró, színes,

meghökkenítő egyeditől eljutva az általánosig, vagy az általános értékrendszeréből vezetve le érveit egy egyedi, aktuális ügyről szóló vitában.

A kötetben fejezetek alá rendelve jelennek meg az írások, egy-egy közös gondolatra felfűzve őket – *A tökéletlenség szeretete*, *A lemenő nap világa*, *Az üresség rémülete*, *A mennyek kapuja*, *A teljesség ígérete*, és így tovább. *A tökéletlenség szeretete* – egy igazi konzervatív alap gondolat: az, hogy a világot és az embert folyton javítani és átalakítani akaró progresszívekkel szemben a konzervatív igenis tudja, hogy az ember tökéletlen, emberi világunk, társadalmaink, közösségeink is azok. E tökéletlenségből mint tényezőből kell kiindulnunk, amikor a világ dolgain töprengünk. „A konzervatívok nagyra értékelik a folytonosságot és a konszenzust is, de ha a folytonosság és a konszenzus ellentmond értékeiknek, akkor az értékeiket választják, amelyek már egyszer másfél ezer évig meghatározták Európát” – írja Szilvay rögtön a kötet első írásában. *A lemenő nap világa* – írások a Nyugat múltjáról és jelenéről, a minket egykor fölemelő eszmékről és a mai „eszmétlenség” zsákutcáiról. Egyik cikkében így töpreng a szerző: „El lehet-e minden vitát intézni azzal, hogy minden félnek megvan a maga igazsága? Nem, nem lehet. Hadd gondoljam azt, hogy azon elvek, amelyek mentén berendezem az életemet, a szó szoros értelmében magasabb rendűek más elveknél – amennyiben az igazság magasabb rendű a hamisságnál, a teljesebb igazság az igazság töredékénél.” *Az üresség rémülete* – polemikus írások a haladó értelmiség ürességet eltakarni és félelmeiket túlkibálni próbáló túlmozgásairól, világképünk problémás pontjairól. Ahogy Szilvay írja: „Az értelmiségi szerint a szent célok megvalósulásának érdekében a királynak nem a népre kellene hallgatnia, nem is Istenre, hanem őrá.” *A mennyek kapuja* – bátor és eredeti tünődések az egyház állapotáról és az egyház ellenségeinek munkálkodásáról, olyan megállapításokkal, mint például a következő: „A magunk módján vallásosság inkább tisztelet, félelem a nagy kérdések feltételétől, a halasztás, az elégedélés, a valahogy boldogulás útja.” *A teljesség ígérete* – ünnepi írások a keresztény hit nagy ígéreteiről és azok helyzetéről a mai, tökéletlen világunkban. „A varázstalanítás nem megnyugvást és felszabadítást hozott, hanem kollektív pánikrohamot. Megszűnt a mentális védőburkunk, megszűnt az értelem a világban. Azóta nem értelmes lények vagyunk egy értelmes világban, hanem idegenek a káoszban. Kapkodjuk a fejünket. És elveszítjük a lelkünket. Holott felemelni kellene” – áll a kötet utolsó írásának végén. Mi sem írhatnánk jobban, szebben, mint Szilvay Gergely barátunk, kollégánk és sorstársunk.

RAJCSÁNYI GELLÉRT